

ČEDALJE DRAŽJA OSNOVNA ŽIVILA

# Cene skačejo navzgor

Včasih smo ljudje vedeli, koliko stane ta ali ona reč. Danes tega niti trgovci ne vedo več, saj se cene tako hitro spreminjajo – (beri: višajo). Zato ni čudno, da imajo blagajničarke pri sebi cel kup raznih listkov, kamor si zapisujejo najnovije cene tega ali onega izdelka. Enostavno ne morejo več obdržati vseh cen v svojih glavah. Kupci pa še manj. A vedno znova smo šokirani, ko kupimo le kakšno malenkost, plačamo pa veliko več kot pričakujemo!

Naj povem, da sem pričela tale zapis sestavljati pravzaprav že marca 1980. leta. Takrat sem si zapisala, koliko stane to in ono. Isto sem ponovila letos – januarja. Tako se je rodila tale tabelica, ki vam jo ponujam v premislek.

hodek in s tem tudi osebne dohodke zaposlenih.

Zavedamo se, da je treba zategniti pas. Toda prav bi bilo, da bi vsi varčevali, da bi si vsi prizadevali za večjo produktivnost in s tem za večji osebni in družbeni standard. A marsikje še vedno delajo v povprečju manj kot osem ur, pogosto delo celo stoji, ker ni teh in onih delov... Zakaj tako? Ker je premalo odgovornosti. Vsakdo bi moral materialno in moralno odgovarjati za svoje delo!

Zakaj to pišem? Da bi vendarle slehernemu posamezniku prišlo v zavest, kako odvisni smo drug od drugega in kako malo se tega zavedamo.

Naj še enkrat poudarim, da cen ne gre brezglavo zviševati. Koliko ljudi si lahko danes kupi 101, katrc? Malo je takih, ki lahko odštejejo toliko milijončkov za pločevino, saj je tudi vzdrževanje drago, bencin pa še bolj. Mar ne bi bilo pametneje, da bi v omenjenih tovarnah posodobili organizacijo dela, da bi iskali notranje rezerve. Tako bodo morda letos prvič pred fenomenom, da bo kupcev avtomobilov manj kot jeklenih konjičkov. In se lahko zgodi še marsikateri delovni organizaciji. Da ne govorimo o kvaliteti proizvodov, ki nam jih ponujajo. Proizvajalci največkrat zasledujejo le to, koliko in po koliko prodajo svoje proizvode, na kakovost pa se preprosto poživljajo. Toda potrošniki smo čudna bitja. Enkrat (in sedaj se to že čuti) postajamo vsega naveličani. Raje bomo pešali kot kupili drag in za nameček še slab avtomobil. Ni prav tudi, da imamo teh tovarn (kot še marsikaterih) na tako majhnem tržišču cel kup. Za nameček so med sabo nepovezane, vse na robu rentabilnosti.

## POVPREČNI OSEBNI DOHODEK

Sicer pa bodo morali te in še druge težave rešiti ekonomisti, a sleherni od nas bo moral delati več in bolje, če bomo hoteli zadržati standard, kakršnega smo ga imeli doslej.

Zvezni zavod za statistiko je na podlagi devetmesečnih po-

datkov ocenil, da je bil lani povprečni čisti osebni dohodek na zaposlenega Jugoslovana 7.310 dinarjev. V primerjavi z letom 1979 se je nominalno povečal za 19,6 odstotka, realni čisti osebni dohodki pa so se povprečno zmanjšali za 8,1 odstotka.

Kupna moč je torej nekoliko padla. Zato ni čudno, da postajajo ljudje bolj natančni pri tem, kaj in koliko česa kupijo.

Bomo morda vendarle letos dočakali namesto boja za višje cene, boj za kvaliteto, za višjo produktivnost, za ohranjanje cen vsaj na današnji ravni. To je namreč edina možna pot, sicer bodo marsikje ostajali izdelki v skladiščih. Večina bo imela za življenje le toliko sredstev, da bo plačevala za stanovanje, elektriko, ogrevanje in za hrano. In človek, ki varčuje, trikrat premisli, kaj kupi. Slabi izdelki, ki bodo po vrhu še dragi, bodo ostajali v skladiščih. Tega pa si nihče ne želi. Zatorej naj še enkrat poudarim, da bo treba več in bolj kakovostno delati, če hočemo ohraniti vsaj takšen družbeni in osebni standard kot smo ga imeli.

NEVA ŽELEZNIK

## MERCATOR – ZUNANJA TRGOVINA

Z novim letom je v okviru sestavljene organizacije združenega dela Mercator nastala nova delovna organizacija pod firmo Mercator – mednarodna trgovina, organizacija za opravljanje del zunanje in notranje trgovine, proizvodnje, predelave in poslovnih storitev, N. sol. o.

Gre za poslovno – interesno združitev tistih delovnih organizacij, ki so se pod okriljem Mercatorja že dosedaj tako ali drugače ukvarjale z zunanjetgovinskimi posli.

V novi delovni organizaciji so sledede temeljne organizacije združenega dela: Contal, Steklo, Slovenija sadje, zunanja trgovina; Slovenija sadje, maloobmejni promet; Slovenija sadje, predelava sadja; Slovenija sadje, hladilnica, in delovna skupnost skupnih služb.

Po dolgotrajnih pripravah in na podlagi smernic samoupravnega razvoja SOZD Mercator, ki jih je sprejel lan-

## Prečiščena delitev dela

sko leto delavski svet, so se delavci 2. decembra lani na referendumu odločili za novo delovno organizacijo.

Temeljni namen delovne organizacije je boljša in ustrežnejša organizacija zunanje trgovine, ustvarjanje lastne mreže organizacij in predstavništev v tujini in ne nazadnje ugodnejše razvojne možnosti za zagotovitev višjih oblik sodelovanja kot so prenos znanja, tehnologije, preračunavanje deviznih sredstev znotraj delovne organizacije – skratka za prečiščeno delitev dela v Mercatorjevih uvožno-izvoznih poslih.

Ne nazadnje so interesi vseh tozdov tudi v skupnem planiranju, skupnem razvoju, skupni investicijski politiki in visoki ekonomski učinkovitosti navzven.

Po sedanjih podatkih ima Mercator – zunanja trgovina, 650 zaposlenih, od tega nekako devetdeset v delovni skupnosti skupnih služb, ali kot to oni imenujejo – strokovne službe skupnega pomena.

Pri realizaciji skupnega prihodka v letošnjem letu, za katerega predvidevajo nekako tri milijarde dinarjev, bo poleg proizvodnje, največ časa in truda namenjeno izvoznim usmeritvam.

TADEJ BRATOK

## OBRAMBNA VZGOJA ZA UČITELJE

# Seminar brez balasta

Izhajajoč iz dejstva, da obrambna vzgoja poteka od vpisa v prvi razred osnovne šole in se konča z odhodom v pokoj (60 let moški, 55 let ženske) in tudi iz potrebe po dodatnem usposabljanju prosvetnega kadra, sekretariat za ljudsko obrambo občine Ljubljana Bežigrad v februarju organizira seminar za učitelje osnovnih šol.

Seminar je namenjen obrambnemu usposabljanju učiteljev, ki svoje naloge izvajajo v rednem pouku obrambne vzgoje oziroma ob delu obrambnih krožkov. Seminar je zasnovan na osnovi večmesečnih priprav v

obliki sodelovanja z aktivom direktorjev osnovnih šol in z aktivni predmetnih učiteljev.

Seminarske teme je pripravila posebna operativna skupina. Sodeč po pripravah je zanimanje za seminar zelo veliko. Ocenjujejo, da se ga bo udeležilo cca 150 oseb. Zanimanje presega občinske meje, na seminarju bodo sodelovali predstavniki Zavoda SRS za šolstvo – osnovna enota Ljubljana, Republiškega komiteja za vzgojo in izobraževanje ter telesno kulturo, Republiškega sekretariata za ljudsko obrambo, Republiškega sekretariata

za notranje zadeve – šolski center Vitrče in Uprava za ljudsko obrambo Skupščine mesta Ljubljane.

Seminar bo enodnevni. Zaradi stabilizacijskih ukrepov bo izveden v družbenem centru (občinska hiša).

Organizator zagotavlja, da bo ta seminar razbremenjen vseh »seminarskih balastov« ter da bo delaven in jedrat dogovor. Ravno tako zagotavlja dosledno spremljanje uresničevanja sprejetih zaključkov oziroma dogovorov.

M. RADOSAVLJEVIČ

## CENE, CENE

vrsta blaga	marec 1980. leta	januar 1981. leta
moka (1 kg)	11,06	14,63
sladkor (1 kg)	15,54	20,47
olje (1 l – v steklenici)	27,20	40,66
olje (1 l – pvc)	28,25	41,37
svinjska mast (1 kg)	20,87	27,74
mleko v vrečki (1 l)	8	11,50
mleko – tp – (1 l)	8,50	12,35
jogurt v lončku	3,90	5,63
jogurt – tp	4,83	6,99
sadni jogurt	4,88	7,03
sladka smetana	17,98	26,51
kisla smetana	10,12	15,06
sir – emental (1 kg)	124,70	188,97
sir – gauda (1 kg)	107,50	160,59
beli kruh (1 kg)	8,90	10,40
velika žemlja	2,15	3
mala žemlja	1,30	2
krompir (1 kg)	6,35	19,43
pakirana jajca – b kvalitete (eno)	3,90	5,90
domače maslo (1 kg)	130,50	185,70
delikatesna margarina (1 kg)	32	41
vinski kis (1 l)	18,10	29,60
fižol v zrnju (1 kg)	29,78	64,36
jajčne testenine (1 kg)	23,71	31,43
mleko za dojenčke (v prahu 1 kg)	88,10	96,56
burmanski riž (1/2 kg)	23,13	32,01
mlečna čokolada (1 kg)	120,96	155,20
lešnikova čokolada (1 kg)	140,40	180,51
albert keksi	35	45,10
petite beurre (keksi z maslom)	46	59,20
radenska (1 l)	5,74	7,39
deiti (1 l)	11,82	15,89
jabolčni sok (1 l)	12,85	16,55
pivo (1/2 l) – triglav	7,72	10,43
belo vino – ljutomerčan (1 l)	38,05	44,30
rdeče vino – dobrovoljček (1 l)	25,90	30,30
naravna slivovka (1 l)	107,01	137,70
domači rum (1 l)	64,90	105,42
goveje meso – srednja kvaliteta (1 kg)	75,82	101,20
svinjsko meso – (1 kg)	76,86	98,40
šunkarica (1 kg)	91,22	108,51
mortadela (1 kg)	68,44	103,47
sardele (Argo piknik)	10,12	15,42
rezane skuše (fileti)	12,07	16,60
mesni doručak	9,11	12,46
mleta kava (1 kg)	311,42	457,45
kava v zrnju (1 kg)	296,92	460,02
pralni prašek za 90 stopinj Celzija (Faks, Rio, Mixal) 1 kg	28,89	43,11

## ENA PODRAŽITEV ZA DRUGO

Cene osnovnih živil, pa tudi drugih reči, so se lani močno povečale. Tega pač ne moremo tajiti. Znani so podatki, da so se cene osnovnih živil lani zvečale v povprečju za 50, življenje v celoti pa se je podražilo v povprečju za 38 odstotkov.

Menda je toliko vzrokov za povišanje cen, kolikor je predmetov, izdelkov in stritev. Pa vendar lahko rečem, najbrž tudi v vašem imenu, da tako ne bo šlo več naprej v nedogled. Zakaj to trdim? Ker ena podražitev potegne za seboj drugo, druga tretjo in tako naprej in naprej.

Poglejmo primer. Če se podražita sladkor in moka, se podraže seveda vse vrste kruha, pecivo, keksi, čokolada, testenine... Če se podražijo mleko, gredo navzgor cene vseh mlečnih izdelkov; če je dražje meso, so dražji vsi suhomesnati izdelki...

Če se podraže osnovna živila, se tudi zvišajo vse cene v restavracijah, gostilnah, zvišajo se cene v vrtcih, v domovih za ostarele, dražja postane prehrana v vseh bolnicah, v vseh obratih družbene prehrane...

Če se podraži bencin gredo domala vse cene navzgor...

In ne samo to. Če se podraži hrana, jo morajo tisti, ki jo ne pridelujejo sami, kupovati. Delajo pa na primer v tekstilni industriji. Pa podražijo oblačila. Ker morajo kupovati oblačila vsi ljudje, spet hočejo višje osebne dohodke. In spet pritiskajo na zvišanje cen v svoji delovni organizaciji...

## POVEČATI PRODUKTIVNOST

Najlaže si je povečati dohodek z višjo ceno proizvoda ali storitve. Pustimo zdaj to, da so ponekod cene še neuskajene. Toda mar je prav, da hočemo ustvariti domala v vsaki organizaciji več dohodka samo z povečanjem cen? Mar se nam ne zdijo imenitni le tisti direktorji in direktorice, ki »zrihtajo« višjo ceno? Če imajo naši proizvođači višjo ceno, smo trdno prepričani, da bomo imeli večji dohodek, torej tudi večje plače. Toda se mar zavedate, kako kratkovidno je takšno zviševanje dohodka in plač?

V tem času, ki mu pravimo stabilizacijski, bi človek že pričakoval, da se bo povečala produktivnost, zboljšala organizacija dela, da se bodo iskale notranje rezerve. Tudi na ta način se da, veliko bolj kot z zviševanjem cen, povečati do-

# Prava pot za sporazumevanje

S posveta o združevanju sredstev za zgraditev vrtca v Vojkovi ulici

Že v minulem srednjeročnem obdobju in sicer za leti 1979–1980 je bežigradska skupnost otroškega varstva na pobudo krajevne skupnosti Boris Kidrič v svojem dopolnilnem programu načrtovala zgraditev vrtca za 60 otrok v sklopu stanovanjskega bloka na Vojkovi ulici. Vrtec (načrtovan je bil z združevanjem sredstev zainteresiranih tozdov in delovnih skupnosti) bo kot dislociran objekt pedagoško, upravno in organizacijsko priključen matični VVO Mladi rod v Črtomirovi ulici. V tej novi enoti bodo našli varstvo in vzgojo predšolski otroci, stari od treh do sedmih let.

Po investicijskem programu, ki sta ga potrdila IO SIS OV in gradbeni odbor pri KS Boris Kidrič znaša celotna investicijska vrednost 11.006.683 din ali 183.444 din preračunano na enega otroka.

Ob dejstvu, da je dokončna zgraditev vrtca v časovni odvisnosti od zgraditve stanovanjskih enot, je skupščina SIS otroškega varstva omenjeno investicijo prenesla v letošnje leto, ki je prvo leto novega

srednjeročnega obdobja. Hkrati s prenosom investicije je bila v letošnje leto prenešen tudi dejavnost v zvezi z združevanjem sredstev.

Da bi bilo združevanje sredstev pravočasno in da bi sporazumevanje o tem potekalo v najtesnejšem sodelovanju, je

skupnost otroškega varstva pripravila delovni osnutek ustreznega sporazuma ter ga poslala v preučitev vsem zainteresiranim tozdom in delovnim skupnostim. K osnutku je bilo priloženo tudi vabilo, naslovljeno na predsednike DS in individualne poslovodne organe, na posvet o združevanju sredstev za zgraditev vrtca v Vojkovi ulici. Hkrati s tem so zainteresirani dobili tudi stali-

šča občinske konference SZDL in občinskega sveta ZS, ki sta podprla prizadevanja obeh skupnosti in način sodelovanja ter jih pozvala naj se v okviru možnosti, ki jih bodo morebiti ugotovili ob sprejetju vključitvi v skupna prizadevanja KS Boris Kidrič in skupnosti otroškega varstva.

Posvet je bil v januarju. Udeležilo se ga je veliko število vabljenih, ki so v zelo razgibani razpravi želeli pojasniti o vprašanih, ki se nanašajo na samo graditev vrtca kakor tudi na način vključevanja otrok v ta vrtec. Na osnutek sporazuma so dali več utemeljenih pripomb in predlogov, na podlagi česar bo moč osnutek sporazuma dopolniti ter ga izoblikovati tako, da bo primeren za javno razpravo in za njegov sprejem v tozdbih in delovnih skupnosti.

Splošno gradbeno podjetje Grosuplje je kot izvajalec gradbenih del načrtovani vrtec zgradil že do III. faze. Otroci naj bi bili sprejeti pod dokončno zgrajeno steho že 1. septembra letos. Zanimanje za vrtec, ki se je odražalo na posvetu vzbujajo upanje, da bo to tudi uresničeno.

E. K.